

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 25. 10. 2023

Správne konanie: REO-RPMS/2023/00790
Predmet: § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 12. 10. 2023

Príloha:

- screenshot príspevku používateľa „Martin“ na platforme Twitter dostupný na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240

NÁVRH UZNESENIA Č. 1:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členov senátu Ivana Bindasa a Andrey Cox ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách postupom podľa § 225 zákona č. 264/2022 Z. z. a § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodla, že správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 vedené voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním príspevku používateľa „Martin“ šíreného na službe X (predtým Twitter) v znení „*MORGOSĽ JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🗨️📸lebo sa ho nedá zo zákona odstrelit... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING https://instagr.am/p/ CfBI3qcqVaS/*“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „*Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOSĽOV nikde nisu písané... Cigáň je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstrelit*“, dostupného na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, šíreného v rámci platformy na zdieľanie obsahu X (predtým Twitter)

zastavuje

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 25. 11. 2023

Z: ReO

NÁVRH UZNESENIA Č. 2:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členov senátu Ivana Bindasa a Andrey Cox postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním príspevku používateľa „Martin“ šíreného na platforme na zdieľanie obsahu „X“ (predtým Twitter) v znení „*MORGOSĽ JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🗨️📸lebo sa ho nedá zo zákona odstrelit... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING https://instagr.am/p/ CfBI3qcqVaS/*“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „*Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOSĽOV nikde nisu písané... Cigáň je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstrelit*“, dostupného v krajinách Európskej únie okrem Slovenskej republiky na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, ktorý mohol naplniť definíciu nelegálneho obsahu podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 8. 11. 2023

Z: ReO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 26. 4. 2023 prijala uznesenie o začatí správneho konania podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním príspevku používateľa „Martin“ šíreného na službe Twitter v znení „*MORGOSĽ JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🗨️📸lebo sa ho nedá zo zákona odstrelit... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING https://instagr.am/p/ CfBI3qcqVaS/*“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „*Lubomír Kocúr*

tieto informácie o výskyte MORGOSŤOV nikde nie sú písané... Cigán je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstreliť“, dostupného na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, ktorý mohol naplniť znaky *trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia* podľa § 423 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestného zákona a znaky trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.*“ podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestného zákona*, a tým naplniť definíciu nelegálneho obsahu podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania bol v oznámení o začatí konania vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj screenshot príspevku používateľa „Martin“ na platforme Twitter dostupný na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240.

Dňa 23. 6. 2023 bola Rade doručená e-mailová správa odoslaná z adresy support@twitter.com, ktorou účastník konania reagoval na oznámenie o začatí správneho konania.

* * *

Právne východiská posudzovania nelegálneho obsahu

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

Podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách „*Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý*

- a) naplňuje znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,*
- b) podnecuje ku konaniu, ktoré naplňuje znaky niektorého z trestných činov terorizmu,*
- c) schvaľuje konanie, ktoré naplňuje znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo*
- d) naplňuje znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.***“

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon:

Podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „*podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti*“ definovaný nasledovne: „***Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.***“

* * *

Dňa 20. 6. 2022 bol na profile na platforme Twitter publikovaný príspevok, ktorý pozostával z textu a zdieľaného screenshotu iného príspevku, ktorý tiež obsahoval text. Išlo o príspevok používateľa „Martin“ šíreného na službe Twitter v znení „*MORGOSŤ JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🐻👊🏻 Alebo sa ho nedá zo zákona odstreliť... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING <https://instagr.am/p/CfBI3qcqVaS/>“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „*Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOSŤOV nikde nie sú písané... Cigán je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstreliť*“.*

Text príspevku aj text v zdieľanom screenshote označujú „cigáňa“ a „morgoša“ za väčší problém než medveďa, pretože ho zákon, na rozdiel od medveďa, neumožňuje „odstreliť“. Termín „cigáň“ je výraz používaný na označenie osoby z rómskej etnickej menšiny (Rómovia). Termín „morgoš“ je regionálny nárečový výraz zo slovenského regiónu Hont tiež pre označenie osoby z rómskej etnickej menšiny.¹

Predmetný príspevok teda vyjadruje poľutovanie nad faktom, že nie je možné osoby z rómskej etnickej menšiny zastreliť, podobne ako medvede. Autor príspevku zároveň použil v príspevku aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“ a „#ODSTREL“, čím došlo k zosilneniu účinku predmetného príspevku.

Podľa čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach** (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 120/1976) musí byť zákonom zakázaná „akákoľvek národná, rasová alebo náboženská nenávisť, ktorá predstavuje **podnecovanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu**“. Podľa dokumentu vypracovaného Úradom vysokého komisára pre ľudské práva OSN, ktorý interpretuje čl. 20 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach „výraz „podnecovanie“ označuje vyhlásenie o národnostných, rasových alebo náboženských skupinách vyvolávajúce bezprostredné nebezpečenstvo diskriminácie, nepriateľstva alebo násilia voči osobám patriacim k týmto skupinám“.²

Podľa čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie** (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 95/1974) zmluvné štáty sa zaväzujú vyhlásiť za trestný čin okrem iného aj „akékoľvek podnecovanie k rasovej diskriminácii, ako aj **všetky násilné činy alebo podnecovanie k takým činom proti ktorejkoľvek rase alebo ktorejkoľvek skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu**“. Vo Všeobecnom odporúčaní č. 35 o boji proti rasistickým nenávisným prejavom, týkajúcim sa uplatňovania tohto medzinárodného dohovoru, vydanom Výborom OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie, sa uvádza: „...výbor odporúča, aby zmluvné štáty vyhlásili a účinne sankcionovali ako trestné činy, ktoré sa trestajú zákonom: (...) (b) Podnecovanie k nenávisti, pohrdaniu alebo diskriminácii voči členom skupiny na základe ich rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnostného či etnického pôvodu; (c) Vyhrážanie alebo podnecovanie k násiliu voči osobám alebo skupinám na základe charakteristík vyššie uvedených v písm. b); (d) Vyjadrovanie urážok, zosmiešňovanie alebo ohováranie osôb alebo skupín alebo odôvodňovanie nenávisti, pohrdania alebo diskriminácie z dôvodov uvedených v písmene b) vyššie, ak sa jednoznačne rovná podnecovaniu k nenávisti alebo diskriminácii“.

Podľa čl. 2 ods. 1 **Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov** zo dňa 28. 1. 2003, ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 1. 10. 2023 (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 382/2023 Z. z.) „Na účely tohto Protokolu: „rasovým a xenofóbnym materiálom“ sa rozumie **každý písomný materiál, každé obrazové alebo iné znázornenie myšlienok alebo teórií, ktoré obhajuje, podporuje alebo podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov**.“ V rámci vysvetliviek k predmetnému Dodatkovému protokolu je v bode 12. uvedená: „Definícia obsiahnutá v čl. 2 ods. 1 odkazuje na písomne vyhotovený materiál (texty, knihy, periodiká, vyhlásenia, správy a pod.), obrazový materiál (obrazy, fotografie, kresby a pod.) a iné reprezentácie myšlienok a teórií s rasistického alebo xenofóbného charakteru vo formáte, ktorý umožňuje jeho uchovávanie, spracovávanie a šírenie prostredníctvom počítačových systémov a sietí.“³

V roku 2008 bolo prijaté Radou Európskej únie **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom**

¹ <https://narecie.sk/morgo%C5%A1>

² https://www.ohchr.org/sites/default/files/Rabat_threshold_test.pdf

³ <https://rm.coe.int/16800d37ae>

trestného práva. Podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) rámcového rozhodnutia (trestné činy súvisiace s rasizmom a xenofóbiou) „Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa považovali za trestné tieto úmyselné skutky:

a) **verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu;**

b) **spáchanie skutku uvedeného v písmene a) prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov;**“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí **Beizaras and Levickas v. Litva** (rozhodnutie zo 14. 5. 2020, §§ 111 a 128) uviedol: „...ak skutky predstavujúce závažné trestné činy sú namierené proti telesnej alebo duševnej integrite osoby, iba účinné trestnoprávne mechanizmy môžu zabezpečiť primeranú ochranu a slúžiť ako odstraňujúci faktor (pozri *Identoba a ostatní, ...*, § 86, ...). Súd rovnako akceptoval, že **trestnoprávne opatrenia boli potrebné vo vzťahu k priamym verbálnym útokom a fyzickým vyhrážkam motivovaným diskriminačnými postojmi** (pozri *R.B. proti Maďarsku*, č. 64602/12, §§ 80 a 84-85, 12. apríl 2016; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, č. 10851/13, § 76, 17. január 2017; a *Alković proti Čiernej Hore*, č. 66895/10, §§ 8, 11, 65 a 69, 5. december 2017). (...) Súd poznamenáva, že **tento prípad sa týka neskrývaných výziev na útoky na telesnú a duševnú integritu sťažovateľov** [pozri v tejto súvislosti *Panayotova a iní proti Bulharsku (dec.)*, č. 12509/13, §§ 58-59, 7. máj 2019, s ďalšími odkazmi], **ktoré si vyžadujú ochranu trestným právom** (pozri bod 111 vyššie).“

Trestný čin podnecovania **k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti** podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je implementáciou vyššie uvedených medzinárodných dohovorov a záväzkov. Ako bolo uvedené vyššie, podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ definovaný nasledovne: „Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.“

Podnecovaním sa podľa komentára k Trestnému zákonu rozumie prejav, ktorým páchatel zamýšľa vzbudiť u iných osôb nenávisť k niektorému národu, národnosti, rase či etnickej skupine, vyvolať u iných osôb konanie smerujúce k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov, pričom nezáleží na forme prejavy, môže ísť o prejav priamy, nepriamy i skrytý.⁴

Podľa odbornej literatúry podnecovanie môže byť vykonané slovom, písmom, tlačou, obrazom, verejnou počítačovou sieťou alebo iným spôsobom. Trestný čin je dokonaný prejavom, ktorého obsahom je podnecovanie. Podnecovanie môže byť adresované neurčitému okruhu a počtu osôb, ale spadá sem aj konanie voči individuálne alebo druhovo určeným osobám.⁵

Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „Trestný čin je spáchaný **verejne**, ak je spáchaný... obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu, filmom, rozhlasom, televíziou, **použitím počítačovej siete** alebo iným obdobne účinným spôsobom“.

Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „**Skupinou osôb** sa na účely tohto zákona rozumie **najmenej tri osoby**.“

Vo vzťahu k predmetnému príspevku možno konštatovať, že vyjadrenie, označujúce osoby z rómskej etnickej menšiny („*cigáňa*“, „*morgoša*“) za „väčší problém“ než medveďa, pretože ho zákon, na rozdiel

⁴ Burda, E. - Čentěš, J. - Kolesár, J. - Záhora, J. a kol.: Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011, s. 1474.

⁵ Herzeg, J.: Trestné činy z nenávisti. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2007, s. 45.

od medveďa, neumožňuje „odstrelit“ a teda vyjadrujúce poľutovanie nad faktom, že nie je možné osoby z rómskej etnickej menšiny zastrelit, podobne ako medvede, **možno považovať za podnecovanie k násiliu** voči osobám z rómskej etnickej menšiny, resp. za podnecovanie **k obmedzovaniu ich práv a slobôd**.

Takéto vyjadrenie urobené prostredníctvom verejne prístupného príspevku na verejne prístupnej platforme na zdieľanie obsahu zároveň možno kvalifikovať ako vykonanú použitím počítačovej siete a teda išlo o podnecovanie k násiliu resp. k obmedzovaniu práv a slobôd **urobené verejne**.

Tým, že v predmetnom príspevku sú použité slová, ktorými sa označujú osoby z rómskej etnickej menšiny („cigáň“, „morgoš“) a v príspevku boli použité aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“, ide o podnecovanie k násiliu resp. k obmedzovaniu práv a slobôd **voči skupine osôb**.

Zo skutočnosti, že v predmetnom príspevku boli použité slová, ktorými sa všeobecne označujú osoby z rómskej etnickej menšiny („cigáň“, „morgoš“) a zo skutočnosti, že v príspevku boli použité aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“, a teda že predmetný príspevok sa týka skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia), možno vyvodit, že ide o podnecovanie k násiliu resp. k obmedzovaniu práv a slobôd voči skupine osôb **pre ich príslušnosť k etnickej skupine**.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti možno konštatovať, že predmetný príspevok **predstavuje podnecovanie k násiliu voči skupine osôb pre ich príslušnosť k rómskej národnosti alebo etnickej skupine**, resp. **k obmedzovaniu ich práv a slobôd** a napĺňajú znaky trestného činu podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. Z toho dôvodu predmetný komentár predstavuje **aj nelegálny obsah v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z.**

V zmysle § 153 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 264/2022 Z. z. musí rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu obsahovať aj odôvodnenie, prečo dotknutý obsah predstavuje nelegálny obsah, a prečo je šírením nelegálneho obsahu **ohrozený verejný záujem** alebo prečo **predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby** v pôsobnosti právneho poriadku Slovenskej republiky. Pri posudzovaní, či je šírením predmetného nelegálneho obsahu ohrozený verejný záujem alebo či predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby, je potrebné zohľadniť princípy uvedené v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa nenávisných prejavov. Podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva **Perinçek v. Švajčiarsko** (§ 206) je potrebné zohľadniť, „*či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu výzvu k násiliu, alebo za ospravedlňovanie násillia, nenávisi alebo neznášanlivosti*“, pričom „*pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla*“. V rozhodnutí **Erbakan v. Turecko** (§ 56) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „*tolerancia a rešpekt pre rovnakú dôstojnosť všetkých ľudských bytostí tvorí základ demokratickej a pluralitnej spoločnosti. Z toho vyplýva, že v princípe sa môže v demokratických spoločnostiach považovať za nevyhnuté trestať všetky formy alebo dokonca zabraňovať všetkým formám prejavov, ktoré propagujú, podnecujú, podporujú alebo ospravedlňujú nenávisť založenú na neznášanlivosti (vrátane náboženskej neznášanlivosti), ak „formálne požiadavky“, „podmienky“, „obmedzenia“ alebo „sankcie“, ktoré boli uložené, sú primerané legitímnemu cieľu, ktorý je sledovaný...“*. V rozhodnutí **Féret v. Belgicko** (§ 73) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „*podnecovanie nenávisi nevyžaduje nevyhnutne výzvu na nejaký akt násillia alebo iný kriminálny čin. Útoky na osoby urážaním, zosmiešňovaním alebo hanobením určitej časti obyvateľstva a konkrétnych skupín obyvateľstva alebo podnecovanie k diskriminácii, ako to bolo v danom prípade, stačia na to, aby orgány dali prednosť boju proti rasistickým prejavom pred slobodou prejavu uplatňovanou nezodpovedným spôsobom, ktorá ohrozuje dôstojnosť a dokonca bezpečnosť týchto častí alebo skupín obyvateľstva*“. Zohľadniac vyššie uvedené východiská možno konštatovať, že vzhľadom na to, že predmetný príspevok podnecuje

k násiliu alebo k obmedzovaniu práv a slobôd, a týka sa skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia), je jeho šírením ohrozený verejný záujem.

* * *

Ako bolo uvedené vyššie, dňa 23. 6. 2023 bola Rade doručená e-mailová správa odoslaná z adresy support@twitter.com, ktorou účastník konania reagoval na oznámenie o začatí správneho konania. V tejto správe účastník konania uviedol, že v súlade s platnými právnymi predpismi a jeho pravidlami (policies) účastník konania blokuje predmetný príspevok, t. j. zneprístupňuje ho na Slovensku, a to vzhľadom na ustanovenia § 423 a § 424 Trestného zákona.

Po preverení odkazu https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, na ktorom bol predmetný príspevok dostupný, bolo zistené, že predmetný príspevok na tomto odkaze **už nie je na území Slovenskej republiky dostupný**. Kancelária Rady zároveň zistila, že predmetný príspevok **je stále dostupný z iných krajín Európskej únie**.

Možno konštatovať, že verejný záujem môže byť ohrozený šírením predmetného príspevku nielen na území Slovenskej republiky, ale aj jeho šírením a dostupnosťou v iných krajinách Európskej únie, napríklad v Českej republike, kde žije veľké množstvo občanov Slovenskej republiky.

V oznámení o začatí predmetného správneho konania však bola uvedená iba skutočnosť, že šírením predmetného príspevku môžu byť naplnené znaky § 423 a § 424 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona, ktorý je platný na území Slovenskej republiky. V oznámení o začatí konania nebolo uvedené, že by šírenie predmetného príspevku mohlo byť v rozpore s právnymi predpismi Európskej únie alebo s medzinárodným právom.

Hoci šírením a dostupnosťou predmetného príspevku v iných krajinách Európskej únie môže byť tiež ohrozený verejný záujem, vzhľadom na to, že v oznámení o začatí správneho konania bola uvedená iba možnosť porušenia slovenského práva (Trestného zákona) a nebola v ňom uvedená možnosť porušenia právnych predpisov Európskej únie alebo medzinárodného práva, je potrebné správne konanie zastaviť a ohľadom šírenia predmetného príspevku na území iných krajín Európskej únie a možného porušenia predpisov Európskej únie a medzinárodného práva je potrebné začať nové správne konanie.

Z vyššie uvedených dôvodov možno konštatovať, že keďže možný nelegálny obsah (príspevok) už nie je prístupný na území Slovenskej republiky, pokračovanie v správnom konaní vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu, ktoré bolo začaté z dôvodu možného porušenia slovenského práva, nie je účelné.

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 vedené voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY **zastaviť**, keďže odstránením, resp. zneprístupnením možného nelegálneho obsahu na území Slovenskej republiky **odpadol dôvod konania**, ktoré bolo začaté na podnet Rady podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Vzhľadom na vyššie uvedenú skutočnosť, že predmetný príspevok bol zneprístupnený iba na území Slovenskej republiky, ale je stále dostupný v iných krajinách Európskej únie, Kancelária Rady **navrhuje začať správne konanie** vo veci možného porušenia práva Európskej únie a medzinárodného práva **šírením predmetného príspevku v krajinách Európskej únie**.

Právomoc Rady na základe ustanovenia § 151 až 153 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách prijať rozhodnutie, resp. opatrenie voči nelegálnemu obsahu (príspevku), ktorý je šírený na platforme na zdieľanie obsahu X (predtým Twitter), vyplýva aj z **čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES** o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (ďalej len „Smernica o elektronickom obchode“) a z **§ 3 ods. 2 až 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode**. Smernica o elektronickom obchode aj zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode v týchto ustanoveniach upravujú konanie vnútroštátneho orgánu, týkajúce sa opatrenia nevyhnutného z dôvodu ochrany verejného záujmu a verejného poriadku, najmä z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane ochrany neplnoletých osôb a boja proti všetkým formám podnecovania nenávisti z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb.

Právomoc vnútroštátneho orgánu (Rady) prijať opatrenie voči nelegálnemu obsahu (príspevku), **ktorý je šírený v iných krajinách Európskej únie**, vyplýva zo Smernice o elektronickom obchode a zo zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode, ktorý je vnútroštátnou transpozíciou Smernice o elektronickom obchode.

Právomoc vnútroštátneho orgánu prijať opatrenie voči nelegálnemu obsahu (príspevku), ktorý je šírený v iných krajinách, bola potvrdená aj rozhodnutím Súdneho dvora EÚ vo veci **C-18/18 Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited** z 3. októbra 2019. Súdny dvor EÚ v tomto rozhodnutí uviedol: *„Odôvodnenie 52 tejto smernice [o elektronickom obchode] spresňuje, že osobitosť vyplývajúca zo skutočnosti, že škoda, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti so službami informačnej spoločnosti, je charakteristická tak svojou rýchlosťou a svojím geografickým rozsahom, ako aj potrebou zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány neohrozovali dôveru, ktorú by mali mať navzájom, viedla normotvorcu Európskej únie k výzve smerom k členským štátom, aby zabezpečili, že budú k dispozícii vhodné súdne opravné prostriedky. V rámci uplatnenia článku 18 ods. 1 smernice 2000/31 tak členské štáty disponujú osobitne širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o prostriedky nápravy a konania umožňujúce prijatie potrebných opatrení. (...) ...ako vyplýva najmä z článku 18 ods. 1 smernice 2000/31, daná smernica v tejto súvislosti nestanovuje žiadne obmedzenie, najmä čo sa týka územnej pôsobnosti opatrení, ktoré sú členské štáty v súlade s touto smernicou oprávnené prijať. V dôsledku toho, ako aj so zreteľom na body 29 a 30 tohto rozsudku, smernica 2000/31 nebráni tomu, aby uvedené opatrenia o vydaní príkazu mali účinky na celosvetovej úrovni. (...) Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), a najmä jej článok 15 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby súd členského štátu mohol: (...) uložiť poskytovateľovi hostingu, aby odstránil informácie uvedené v príkaze alebo znemožnil k nim prístup na celosvetovej úrovni v rámci príslušného medzinárodného práva.“*

Podľa Kancelárie Rady môže byť predmetný príspevok na platforme X (predtým Twitter) v rozpore s vyššie citovanými prameňmi práva EÚ a medzinárodného práva.

Ide najmä o čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) **Rámcového rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva**, prijatého Radou Európskej únie. Podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) tohto rámcového rozhodnutia (trestné činy súvisiace s rasizmom a xenofóbiou) *„Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa považovali za trestné tieto úmyselné skutky:*

a) **verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu;**

b) **spáchanie skutku uvedeného v písmene a) prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov“.**

Ide ďalej o čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach**, podľa ktorého musí byť zákonom zakázaná „akákoľvek národná, rasová alebo náboženská nenávisť, ktorá predstavuje **podnecovanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu**“.

Ide tiež o čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie**, podľa ktorého zmluvné štáty sa zaväzujú vyhlásiť za trestný čin okrem iného aj „akékoľvek podnecovanie k rasovej diskriminácii, ako aj **všetky násilné činy alebo podnecovanie k takým činom proti ktorejkoľvek rase alebo ktorejkoľvek skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu**“.

Ide tiež o **Dodatkový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov** zo dňa 28. 1. 2003. Podľa čl. 3 ods. 1 dodatkového protokolu „Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie: distribúcia alebo iné sprístupňovanie rasového a xenofóbneho materiálu prostredníctvom počítačového systému.“ Podľa čl. 2 ods. 1 dodatkového protokolu „Na účely tohto Protokolu: „rasovým a xenofóbnym materiálom“ sa rozumie **každý písomný materiál**, každé obrazové alebo **iné znázornenie myšlienok alebo teórií**, ktoré obhajuje, podporuje alebo **podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie** proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov.“

Ide tiež o čl. 1 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorého „Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.“ Podľa čl. 6 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii „Základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.“ Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí **Beizaras a Levickas v. Litva** (rozhodnutie zo 14. 5. 2020, §§ 111 a 128), ktoré je aplikáciou a interpretáciou čl. 14 (zákaz diskriminácie) a čl. 8 (právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uviedol: „...ak skutky predstavujúce závažné trestné činy sú namierené proti telesnej alebo duševnej integrite osoby, iba účinné trestnoprávne mechanizmy môžu zabezpečiť primeranú ochranu a slúžiť ako odstrašujúci faktor (pozri *Identoba a ostatní, ...*, § 86, ...). Súd rovnako akceptoval, že trestnoprávne opatrenia boli potrebné vo vzťahu k priamym verbálnym útokom a fyzickým vyhrážkam motivovaným diskriminačnými postojmi (pozri *R.B. proti Maďarsku*, č. 64602/12, §§ 80 a 84-85, 12. apríl 2016; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, č. 10851/13, § 76, 17. január 2017; a *Alković proti Čiernej Hore*, č. 66895/10, §§ 8, 11, 65 a 69, 5. december 2017). (...) Súd poznamenáva, že tento **prípád sa týka neskrývaných výziev na útoky na telesnú a duševnú integritu sťažovateľov** [pozri v tejto súvislosti *Panayotova a iní proti Bulharsku (dec.)*, č. 12509/13, §§ 58-59, 7. máj 2019, s ďalšími odkazmi], ktoré si vyžadujú ochranu trestným právom (pozri bod 111 vyššie).“

Definícia „**extrémistického materiálu**“ uvedená v § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona a trestný čin podnecovania **k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti** podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona sú implementáciou vyššie uvedených medzinárodných záväzkov.

Podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „**Extrémistickým materiálom** sa na účely tohto zákona rozumie **písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, ak je zámienkou pre predchádzajúce dôvody**“.

Podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ definovaný nasledovne: „**Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.**“

Podľa § 151 ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie aj obsah, ktorý napĺňa znaky **extrémistického materiálu** alebo znaky **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti**.

Na základe uvedených skutočností navrhujeme začať správne konanie vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu dostupného v krajinách Európskej únie okrem Slovenskej republiky, ktorý mohol naplniť definíciu nelegálneho obsahu podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

ZÁVER:

S poukazom na uvedené skutočnosti, Kancelária Rady pripravila vyššie uvedené návrhy uznesení.